

от заловените четници на Ф. Тотю и Петър Войняговеца.

За неочакваната поява на Левски в Карлово през май 1867 г. научаваме повече от Захари Стоянов. В посветената на Апостола биографична книга /изд. 1884 г./⁴² той съобщава научени от съвременници на събитията подробности, на които обаче не е обърнато внимание в по-късната литература. Според З. Стоянов, когато по време на похода с Хитовата чета Левски се отбива в Карлово, той влязъл в къщата на Христо Райков⁴³ и от него узнава за откарването преди няколко дена в Пловдив на приятелите си Ив. Тюрюмето и Хр. Пулев⁴⁴ като "заподозрени, че давали барут на момчетата". От книгата на З. Стоянов научаваме и друго важно обстоятелство: че "Левски донесъл някакви си писма за Михайловски и поискал различни потребности за четата". Дали е успял обаче да се види със същия Михайловски не става ясно. Освен с Хр. Райков и с майка си Левски, според З. Стоянов, се срещнал и с П. Попов, когото изпратил при Станчо Кожухарина за 12 чифта мешени цървули. Съпоставката на тези сведения с автобиографичното стихотворение на Левски показва, че в стихотворението случилото се е предадено съвсем лаконично и авторът съзнателно премълчава имената на незасегнатите от арестите познати.

Опитът ни да идентифицираме отбелязаните от З. Стоянов карловци водят до следните заключения: Михайловски според нас е Никола В. Михайловски, П. Попов е Петър Хр. Попов - и двамата са активни членове на читалището в Карлово,⁴⁵ по-късно влизат в първия състав на тукашния частен революционен комитет.⁴⁶ Неясен остава въпросът с Христо Райков. Може да се допусне, че Райков е бащино име на Хр. Проданов. Възможно е и друго: това да е Христо Рачев /малително наричан Тинко/⁴⁷ - лице с такова име фигурира сред основателите на читалището, а и между членовете на ЧРК - Карлово. В документи на Карловското читалище срещаме неколккратно вписано името на Т. Хр. Пулев.⁴⁸ Допускаме още, че отбелязаният от З. Стоянов Станчо Кожухарина може да се идентифицира със Стоян В. Чохаджи - един от основателите на читалището в Карлово.

Накратко: допълнителните сведения, събрани от З. Стоянов само 15 - 16 години след събитията, съдържат важна информация, на която може да се доверим. Анализът ѝ разкрива, че Левски се е спуснал от планината в родния град със съвсем конкретни и добре обмислени намерения, воден далеч не само от личното си желание да споходи майка си. Както носените писма до /Н./ Михайловски, така и връзките на Левски със шестима споменати карловци показват по-разнострани и целенасочени контакти с оглед на четническата акция. Намерението на Левски да набави цървули и други "потребности за четата" е в духа на практиката на П. Хитов, който неведнъж по време на похода изпраща четници да потърсят храна или друга помощ от познати хора в близкото селище. Мисията на байрактаря му в Карлово очевидно в този момент е била важна за четата. Очакванията на самия Левски за пълно съдействие от сподвижници в родния град обаче не се реализират, тъй като властта вече е предприела арести /на Тюрюмето, Хр. Пулев, В. Караиванов/, а и патрул влиза по собствените му дири и вдига на крак полиция и потери.⁴⁹ Навярно затова нито в дневника, нито в спомените на Хитов се отбелязват конкретни поръ-